DISPONIBELT

Nr 2 2025

DIS BERGSLAGEN

Medlemsblad för DIS-Bergslagen

Regionförening till DIS (Datorhjälp I Släktforskningen)

Verksamhetsområde Bergslagen/Mälardalen

Rytterne kyrka, uppförd 1818-1819
samt ombyggd 1915 då kyrkovalvet bli-
vit instabilt och riskerade att rasa in.

Foto: Sören Johansson

Internet: www.dis-bergslagen.se
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se
Plusgiro: 1175499-1

Postadress:
Dis-Bergslagen, c/o Mårten Ebers
Näsvägen 4 L, 780 67 Sälen

Styrelse

Mårten Ebers, ordförande
E-post: ordforande@dis-bergslagen.se

Christina Norberg, sekreterare
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Bengt Salander, kassör
E-post: kassor@dis-bergslagen.se

Håkan Johansson, ledamot
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Jan Wallin, ledamot
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Christer Majtorp, ledamot
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Lars-Göran Nilsson, ledamot
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Kent Andersson, suppleant
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Peter Falck, suppleant
E-post: styrelsen@dis-bergslagen.se

Disbytombud

Örebro: Kerstin Malm
E-post: kegubi60@gmail.com

Västerås: Peter Falck
E-post: disbyt@hamre.se

Alla Disbytombud
Se DIS hemsida www.dis.se

Kartansvarig

Christer Majtorp
E-post: christer@majtorp.se

Utbildningsansvarig

Vakant

DNA-ansvarig

Åke Sjödin
E-post: ake.sjodin@mailbox.swipnet.se

Supportfaddrar i Dis-Bergslagen

Disgen för PC:
Jan Wallin
Tfn: 019-183830. E-post: jan.wallin.orebro@telia.com
Kent Andersson
E-post: kent.andersson.eskilstuna@telia.com
Mårten Ebers
E-post: mebers.forening@gmail.com

Disgen för MAC:
Sven Olby
Tfn: 076-1091184 . E-post: sven.olby@gmail.com

Alla faddrar
Se DIS hemsida www.dis.se

Ortsombud

Västerås: Lars-Göran Nilsson

Örebro: Jan Wallin

Värmland: Bengt Salander

Södermanland: Kent Andersson

Ludvika: Kerstin Lindén
E-post: topgun.kerstin@gmail.com

Övriga Dalarna: Mårten Ebers
E-post: mebers.forening@gmail.com

Redaktör för Disponibelt

Christina Norberg
E-post: redaktor@dis-bergslagen.se

Redaktörer för hemsidan

Kent Andersson, Bengt Salander, Christina Norberg
E-post: redaktor@dis-bergslagen.se

Webbmaster

Peter Falck
E-post: webmaster@dis-bergslagen.se

Revisorer

Åke Sjödin

Björn Ulvemark (revisorssuppleant)

Ordförandens spalt

av Mårten Ebers

Hej alla DIS:are i Bergslagen

Nu har hösten gjort sitt intåg. Utanför börjar träden skifta i alla möjliga fina färger. Vinterkläder och -skor har plockats fram. Reflexerna har satts på och nu är det mössa på huvudet som gäller. Vinterdäcken åker på bilen snart!

Som boende i Sälen så fick vi den 5 oktober vår första snö uppe i skidbackarna. Det är t o m så att Skistar redan testat några av sina snöläggningssystem när vi hade minusgrader. Kläppen har sparat snö över sommaren och den 5 oktober öppnade de sin s k Park för ungdomar som gillar att hoppa, snurra runt och åka skidor och snowboard på rails mm.

Nu har våra långa ljusa dagar gått över i att skymningen och kvällen kommer tidigare och tidigare. Det betyder att nu får vi mer tid över till vår släktforskning.

Bättre sent än aldrig är ett uttryck som passar in just här! Redan den 6 april blev jag vald som ny ordförande för DIS-Bergslagen. En uppgift som jag tycker känns mycket spännande eftersom jag vet att det finns många saker som vi i Bergslagens styrelse kan göra annorlunda.

Vem är då jag?
Jag heter Mårten Ebers, är en skåning i förskingringen, sedan 2019 bosatt i Sälen, Dalarna. Jag kommer ursprungligen från en liten by i Skåne, Glimåkra. Glimåkra? Ett par ledtrådar som ni kan klura på är; snapphanar, vävstolar, glasbruk och för den idrottsintresserade släktforskaren, Ingemar Erlandsson.
Jag engagerade mig så sent som 2024 som funktionär för DIS. Mitt första funktionärsuppdrag var, och är fortfarande, som ortsombud för Dalarna. Det ledde till att jag blev invald till styrelsen DIS-Bergslagen 2024. Innan dess hade jag blivit vald som sammankallande för DIS valberedning 2024, vilket säkert några av er känner till efter årsmötet i mars i år. Jag fick förnyat förtroende att hålla ihop DIS valberedning även för 2025, vilket jag kompletterar med detta uppdrag som ny ordförande för DIS-Bergslagen. Jag testar också att vara Disgen-fadder.

Vill ni veta mer om mig så är det bara att ringa eller skriva till mig, telefon 070 676 12 90 eller ordforande@dis-bergslagen.se. För en mer detaljerad presentation kolla https://dis-bergslagen.se/wp-content/uploads/2024/11/Disponibelt-nr-1-2024.pdf

Medlemstidningen Disponibelt

Under de senaste två-tre åren har det diskuterats om att ge ut Disponibelt som en pdf-tidning. Det är nu beslutat i styrelsen att denna utgåva av Disponibelt 2025 nr 2 endast kommer att ges ut digitalt. Varför undrar säkert många? Den främsta anledningen är att dagens kostnader för att trycka och distribuera en tidning fysiskt är så stor att den äter upp en alldeles för stor del av vår årliga budget, pengar vi vill använda till mer aktiviteter för alla er medlemmar. För er som gillar att läsa Disponibelt som fysiskt tidning kan fortsätta göra det genom att skriva ut den pdf-tidning som ni annars hade läst digitalt.

Vi skickar tidningen till de som har en aktuell mailadress registrerad. Kom ihåg att ändra vid byte av mailadress. Du gör det på Mina sidor via DIS hemsida.

Sedan förra numret av tidningen har vi startat upp en ny aktivitet via Zoom. Vi kallar det Café Pratbubblan. Läs mer om vad vi gör där och hur du gör för att vara med längre fram i tidningen. Vi har också deltagit i Släktforskarveckorna i Dalarna och Västmanland och givetvis var vi med på Släktforskardagarna i Västerås. Även det berättar vi mer om i ett separat reportage.

Jag vill också väcka frågan om att vi i DIS-Bergslagen, men även DIS centralt, behöver fler som kan tänka sig att engagera sig. I Bergslagen behöver vi fler lokala representanter som ortsombud t ex i Borlänge, Falun och Mora men även i Värmland och Närke (Örebro län). Även en del orter i Västmanland saknar lokala DIS-representanter. Centralt behöver vi fler faddrar för Disgen och ombud för Disbyt, vi behöver fler som kan tänka sig att hjälpa till med systemering och programmering av våra verktyg och tjänster. Detta ämne kommer att vara som en röd tråd i min dialog med er medlemmar i DIS-Bergslagen. Läs mer om vår valberedning längre fram i tidningen.

Avslutningsvis vill jag önska er lycka till med er släktforskning under årets mörka period.

Jag hoppas ni ansluter till någon av våra Pratbubblor eller deltar på något av de föredrag som vi i DIS regionföreningar arrangerar.

Glöm inte att kolla in och gilla/följa vår Facebookgrupp DIS-Bergslagen på https://www.facebook.com/profile.php?id=61565096850158.

Mårten Ebers

Ordförande i DIS-Bergslagen

Ett steg närmare min farfars farfar -

släktskap bekräftat mellan Carl Gustaf Classon och bruksägarsläkten Clason

Text : Åke Sjödin

Jag har, genom DNA-jämförelse, med stor sannolikhet kunde bekräfta vem som var min fars biologiske far, nämligen Karl Johan Classon (1877-1953), handlande i Lästa, Ytterlännäs. I en artikel publicerad i ”Släkt och hävd nr 2-3 2014” slutade jag med att efterlysa en manlig medlem av släkten Clason, för det visade sig att även min farfars farfar var okänd och jag misstänkte att den okände fadern skulle kunna vara någon i bruksägarsläkten Clason. Jag vill med denna artikel visa att riktade DNA-tester, föranledda av hypoteser om släktskap, kan lösa upp en del knutar i släktforskningen. Detta var anledningarna till att jag misstänkte att det skulle kunna vara någon i bruksägarsläkten Clason som var far till min farfars far:

1. Anna-Lisa Gustafsdotter Brelin (född 1819), min farfars farmor, var herrgårdspiga i Gålsjö hos bruksinspektör Aspholm när hon blev med barn. Aspholms fru (född Clason) hade några bröder som åldersmässigt sett skulle kunna vara barnets far.

2. Anna-Lisa gifte sig, strax efter födelsen av sonen Carl Gustaf 1847, med en soldat Djerf i Dals socken i Ångermanland men nämnde Carl Gustaf, min farfars far, tog sig namnet Classon när han blev äldre.

3. Min Y-DNA-haplogrupp är R-Z36 (R1b1a2a1a2b2) som avgrenade sig för omkring 4 500 (4 900-4 200) år sedan[1] och i dag huvudsakligen finns i Mellan- och Sydeuropa.[2] Kanske vallonsläkt? Det fanns andra vallonsläkter på Gålsjö bruk, t.ex. Boija och de Wall/Dewall, men förnamnet Clas/Klas synes inte förekomma inom dem.

4. När min halvkusin i sin ungdom gjorde en släktutredning som skolarbete så lät hon det mesta handla om bruksägarsläkten Clason. Jag har frågat henne om det var ett misstag eller om hon eventuellt hade hört någon säga att de var släkt, men tyvärr hade hon ingen förklaring.

Det är ju en ganska svag hypotes, men den är ju testbar tack vare de DNAverktyg som finns till förfogande. Det gällde att hitta en nu levande manlig medlem av släkten Clason. För ett par år sedan hade jag haft kontakt med en kvinnlig släktmedlem bosatt i Kanada. Hon var aktiv släktforskare, så när jag tog kontakt med henne skulle hon försöka övertala någon av sina bröder att göra ett test. Hon gjorde även ett besök i Sverige, så jag fick tillfälle att träffa henne personligen. Efter denna träff var jag tämligen säker att ett test på manlig medlem av släkten Clason skulle kunna göras. Tyvärr gick det inte att övertala någon av bröderna.

Herrgårdsbyggnaden i Gålsjö. Den är från 1776 och såg ungefär likadan ut på den tiden när Anna-Lisa Gustafsdotter Brelin tjänade piga här. På 1950-talet donerades gården till Härnösands stift.

1 YFull.com.

2 Jämför distributionskarta med belagda förekomster på "Origin & Geography of R-Z36 haplotype" (https:// www.google.com/ maps/ d/ viewer?mid =zRhkJ-vekvP8.k_hzvvj f0up4&hl =en_ US)

Men varför gå över Atlanten när det finns Clason-anor i Sverige, tänkte jag. Släkten är ju inte okänd[3], så jag tog fram tre personer som härstammade från de bröder som jag misstänkte att min farfars farfar kunde finnas bland.

Efter någon vecka fick jag svar från T. Clason som gick med på att bli testad. Jag hade själv gjort ett Y67-test (test av 67 STR-markörer på Y-kromosomen) för något år sedan, men genom det bara fått besked om två potentiellt mycket avlägsna fädernesläktingar.[4] Jag betalade ett Y12-test till T. Clason och i början av december fick jag svar. Det var en perfekt matchning (0 skillnader).

Detta test motsade inte min förmodan, men den gemensamma anan kunde alternativt vara åtskilliga generationer bort. Jag uppgraderade därför T:s test till Y 67 och fick svaret i slutet av december. Det visade sig att bara två skillnader fanns oss emellan på 67 markörer. Det tyder på ett nära släktskap.[5] Därmed torde det vara ganska sannolikt att min farfars farfar var någon av bröderna Clason. Efter detta gjordes två tester till, ett SNP-test genom vilket det konstaterades att vi har samma haplogrupp, R-Z36, och ett autosomalt DNA-test (Family Finder) som visade en DNA-likhet som tre- till femmänningar har, såväl mellan mig och T som mellan min halvkusin Margareta och T.

Dessa tester styrkte också min hypotes om att någon av bruksinspektör Aspholms svågrar inom släkten Clason var far till min farfars far Carl Gustaf. I alla händelser är jag en biologisk fädernesläkting, troligast alltså någonstans mellan tre- och femmänning, till T. Clason.

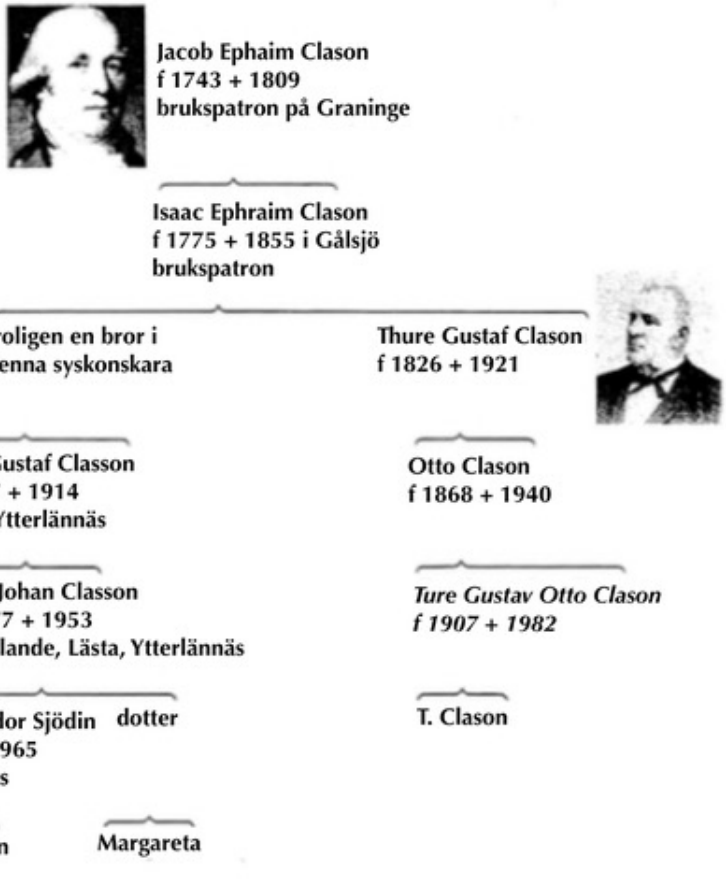

[3] Om släkten Clason, se Svenska Släktkalendern 1976. Släkten anses ha sitt ursprung i vallonsläkten Farke (Farque) (Kjell Lindblom, Nordisk vallongenealogi 1580-1750, 2012).

[4] Båda hade två skillnader jämfört med mig på 12 markörer och syntes inte i träfflistorna för högre antal markörer, trots att även de analyserat 67 markörer, så fädernesläktskapet till dem kan potentiellt gå över omkring tusen år eller mer tillbaka i tiden. De båda bär ursprungligen engelska släktnamn (Graves respektive List, i äldre tider skrivet Lyst).

[5] Analysföretaget Family Tree DNA har en funktion, kallad TiP (Time Predictor) Report. Den anger den generella sannolikheten för att ett fädernesläktskap finns inom olika generationsintervall med hänsyn tagen till vilka specifika markörer skillnader mellan två personer finns på. (De olika markörerna har olika benägenhet att förändras.) Mellan mig och T. Clason gav den rapporten att det är 85,95% sannolikhet att vår senaste gemensamma anfader levde inom 8 generationer och 97,23% sannolikhet att han levde inom 12 generationer.

Bildkällor: Jacob Ephraim Clason: Fotografi av målning återgiven på flera nätsidor, bl a Mähler släleiforenings (mählersläkten.se/ ? page_id=57). Thure Clason: Hvar 8 dag nr 9, 1901, s 144. Karl Johan Classon och Teodor Sjödin: foton i artikelförfattarens ägo.

Så här kan du använda appen Släkten för dina DNA-matchningar

Text: Christer Majtorp

Visste du att du kan använda appen Släkten för dina bekräftade DNA-matchningar? Här kommer en guidning hur du gör för att få fram användbara presentationer i appen. Följ bara stegen nedan.

1. Definiera en flagga och kalla den t ex ”DNA ana bekräftad” i ”Hantera flaggor”.

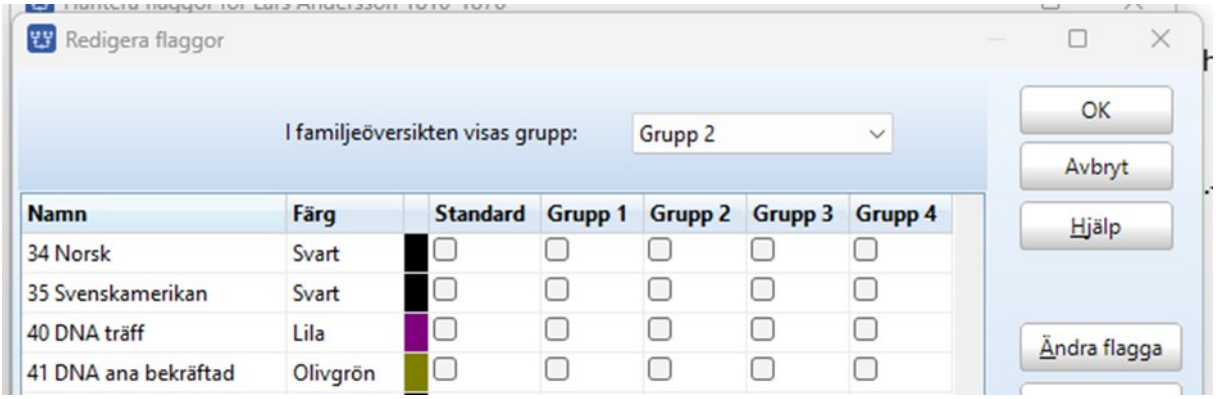

2. Lägg till flaggan i Personöversikten för alla de personer som du lyckats bekräfta att de är en ana till dig.

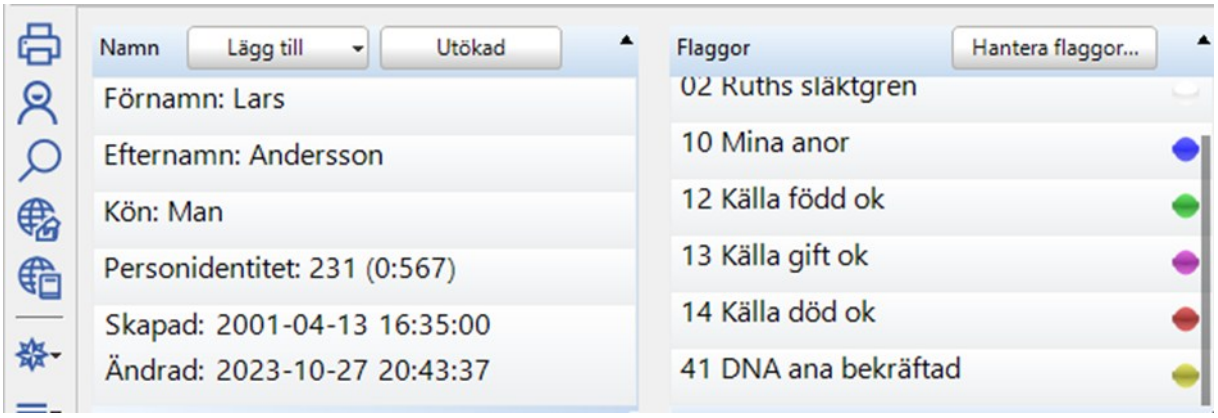

3. Gör en sökning i Disgen på flaggan ”DNA ana bekräftad”.

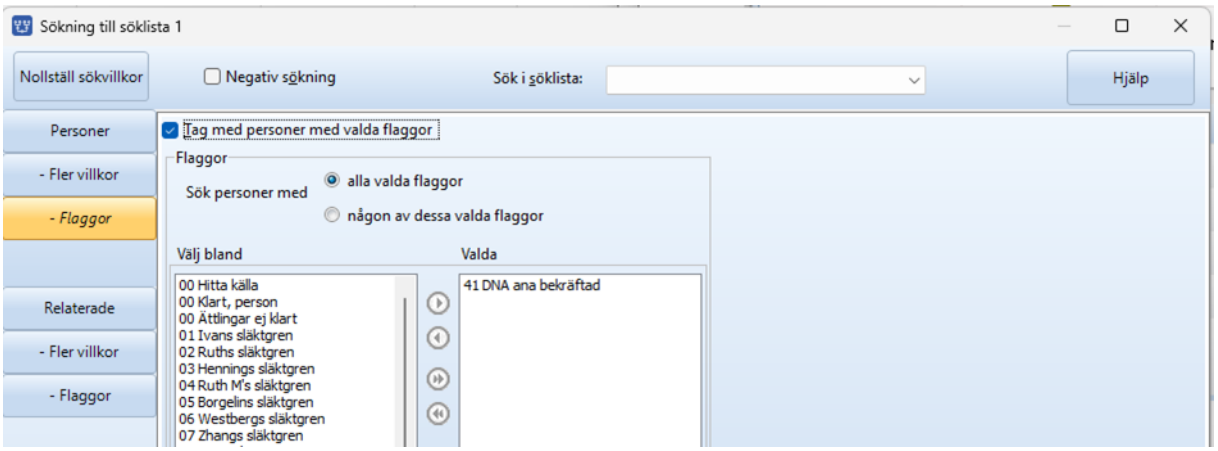

4. Gå till fliken Arkiv och välj ”Dela släktdata” och klicka på ”Appen Släkten”. Då kommer denna ruta upp:

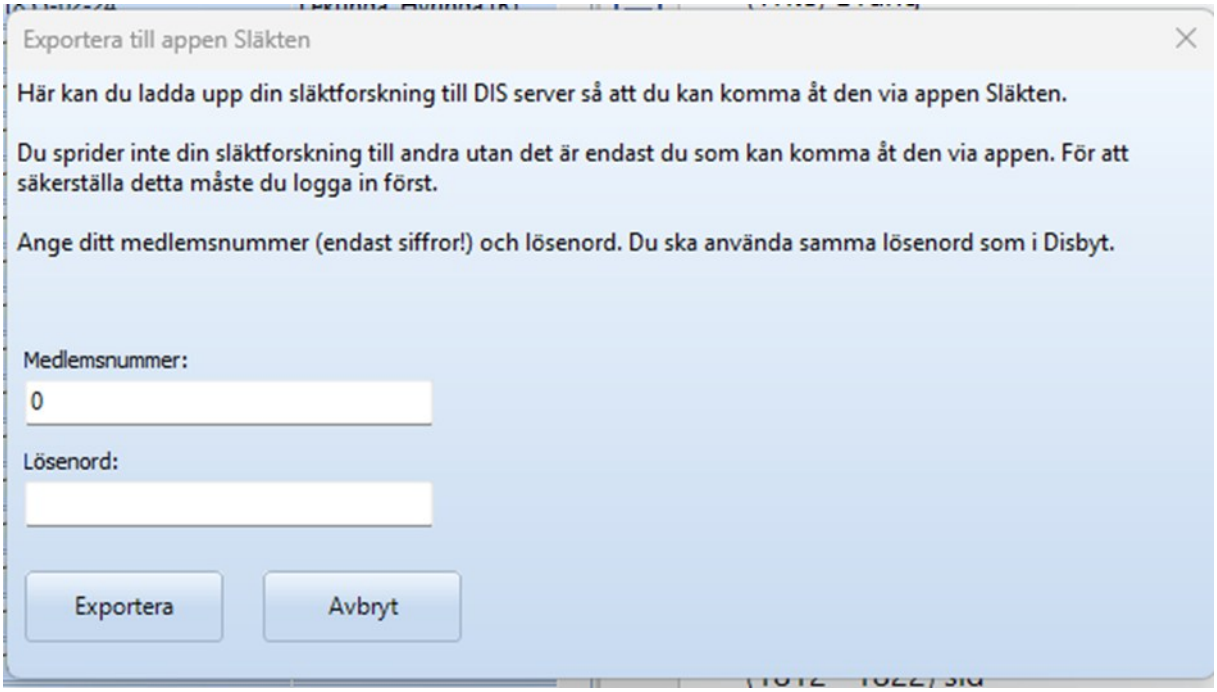

5. Mata in ditt lösenord. Medlemsnumret kommer upp förifyllt. Tryck sedan på ”Exportera”.

6. Välj alternativet ”Personer från söklista”.

7. Nu har din Gedcom-fil med dina bekräftade anor sparats på DIS server. När du loggar in på Släkten finns den nedladdade filen i appen.

8. Du går in och söker önskad startperson. Välj vyn släktträd och sedan cirkeldiagrammet. Då får du ett cirkeldiagram med de personer som du har bekräftade DNA-anor för.

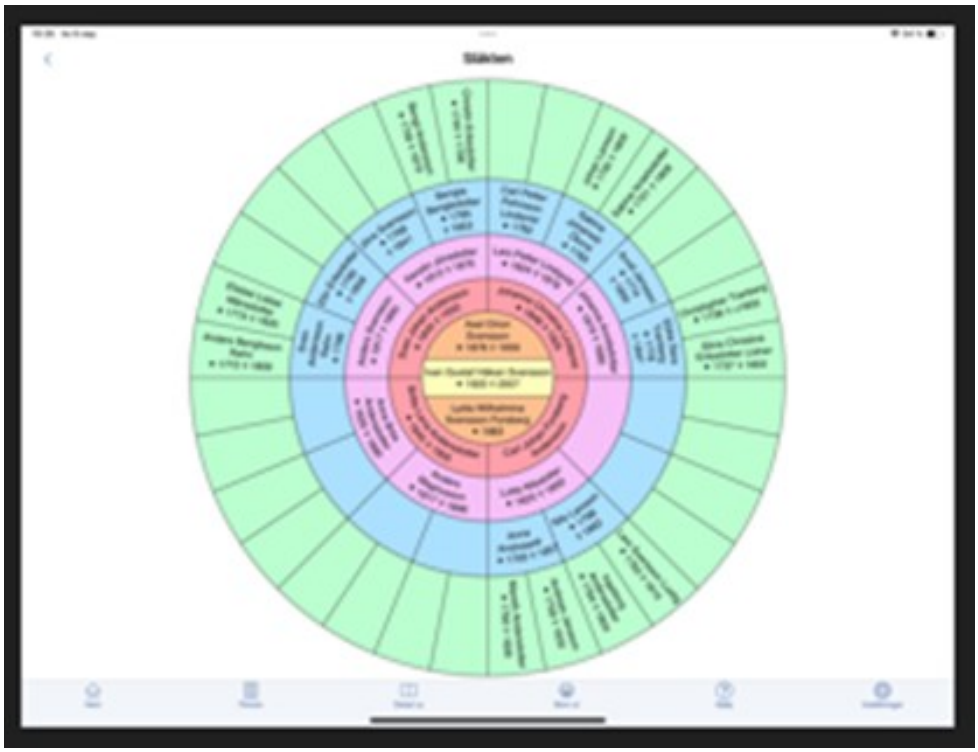

En betraktelse över en händelse som utspelar sig 1816 i Rytterne socken utanför Västerås

Text: Sören Johansson

Den snart 60-årige avskedade soldaten och numera kyrkvärden Per Svan (f 1751 d 1831) gick hemma på torpet och tänkte tillbaka på sitt händelserika liv som soldat. Han gladdes över att grönsakerna växte och frodades i kökslandet och att hans nu vuxna barn verkade ha det bra. En tår syntes i ögonvrån då han tänkte tillbaka på de fruar som hade lämnat jordelivet i förtid. Per gladdes åt att barnen som flugit ur boet hade fått tjänst hos olika gårdar och verkade reda sig bra.

Per fnissade över de tokigheter som var i socknen, inte så mycket åt att församlingarna Lilla och Stora Rytterne skulle slås samman och bilda Rytterne församling och inte heller att man skulle bygga en ny kyrka. Att den skulle placeras vid Svanöbacke, det var de båda församlingarna överens om.

Slottsherren Fredrik Ludvig Ridderstolpe på Tidö slott var däremot av en annan åsikt då det gäller placeringen av kyrkan. Församlingarna härsknade till och hotade slottsherren med att de skulle gå till Domkapitlet. Per skrockade åt slottsherren, ja se storfolk, de är konstiga de, tänkte Per och smålog för sig själv när han plockade bland sina rovor i landet.

Plötsligt kommer det en täckt vagn uppkörande på gården och en herreman hoppar ur vagnen med en blyg liten flicka i släptåg. Vad i herrans namn är detta för tok tänker Per, med ett visst fog.

Det visar sig vara en godsherre, vilken äger en sätesgård i Enköpings Näs socken utanför Enköping. Där hade barnets mor haft en tjänst som bryggerska på gården. Barnet, som hade namnet Christina Johanna och var tre år, visade sig vara Pers oäkta barnbarn.

Flickans mamma, alltså Pers ogifta dotter, hade hastigt dött i ”hetsig feber” endast 30 år gammal i fattighuset i Enköpings Näs.

Per blev stum av förvåning då godsherren lämnade över en påse pengar som ett underhåll till barnet. Per förstod ingenting vad som hände, och förresten vem gör det? Var godsherren far till barnet, ja kanske, kanske inte. Barnet fick hur som helst namnet Christina Johanna Jansdotter.

Godsägaren som kom med flickan hette Baron Georg Silverhjälm. Varför skulle en baron ge ett underhåll till en pigas oäkta barn? På godset fanns det en rättare med fru, barn och allt med förnamnet Jan. Vän av ordning skulle föreslå, ta ett DNA-prov, så är den frågan löst. Försök med det du! Baron Silverhjälm dör tre år senare, barnlös, Christina Johanna Jansdotter dör barnlös i en ålder av 30 år. Vem är då Jansdotters far? Är det Baron Silverhjälm eller rättaren Jan? Ja, säg det. En rolig och intressant gåta att fundera över och skriva om är det i varje fall.

Vad hände då med det ovan nämnda kyrkbygget. Jo ett år senare påbörjades kyrkbygget som församlingarna ville. Förmodligen under diverse ord och uttryck från slottsherrens mun, vilka förmodligen inte är tryckbara.

Vad fick mig då att skriva denna artikel? Som många gånger när man släktforskar hittar man intressanta noteringar i kyrkböckerna som inte alls har med de egna anorna att göra, men som är spännande. Jag såg en intressant notering i en husförhörslängd för Rytterne (A1a:7 sid 171), när jag forskade på min ana Per Nilson Svan, född 1751 och död 1831, som fick mig att höja på bägge ögonbrynen.

Per Nilson Svans son-son-son-dotters barn., Lillie, Allan, Linea och Elisabeth (Lisa). Tvåa från höger står författarens farmor, Linea Johansson, född Svan.

Fotot lånat från Sören Johansson.

Vad har hänt sedan sist?

Ett axplock av aktiviteter där DIS-Bergslagen medverkat

Släktforskarveckan i Dalarna

Släktforskarveckan i Dalarna, i år mellan den 30 juni och 5 juli, har börjat bli en tradition bland Dalarnas släktforskarföreningar. Även i år deltog DIS-Bergslagen som medarrangör av veckan.

Huvudarrangörer var de sju släktforskarföreningarna i Dalarna;

Släkt och Bygd i Borlänge,
Västerbergslagens släktforskare i Ludvika
Föreningen Dalfolk i Rättvik/Leksand
Gagnefs Släktforskare
Falubygdens Släktforskare
Ovansiljans släktforskare i Mora samt
Folkare Släktforskare i Avesta.

Borlänge

Först var Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge.

Exakt kl. 10:00 invigde ordförande Håkan Gelin Dalarnas Släktforskarvecka 2025 på plats i Kulturhuset Svanen. Släkt och bygd erbjöd besökarna hjälp av lokala släktforskare att hitta besökarnas anor, det fanns en DNA-hörna med möjlighet att DNA-testa sig, det fanns böcker, kartor och annat till försäljning, och besökarna erbjuds kaffe och förtäring. En uppskattad del av programmet var en berättelse med bildspel om Dalregementets 400-åriga historia.

Drygt ett 75-tal besökare kom till Kulturhuset, det var besökare från Skåne, Mariestad och Stockholm utöver Dalarna.

Rättvik/Orsa

Tredje dagen, den 2 juli, var det två evenemang på programmet.

Förening Dalfolk bjöd in till Öppet hus i Rättviks Kulturhus. Besökarna kunde söka sina rötter, träffa erfarna släktforskare och botanisera bland arkiven.

Ovansiljans släktforskare bjöd in till stadsvandring genom Orsa. Janne Bäckman tog med intresserade på en guidning genom centrala Orsa och berättade dess historia.

Gagnef

Dag 4 var det Gagnefs Släktforskarförening som bjöd in till Öppet hus i Bäsna Bygdegård.

Uppskattningsvis 15 intresserade och nyfikna släktforskare besökte Bäsna under förmiddagen och hade alla möjliga frågor och funderingar runt sin egen forskning. Gagnef släktforskare hade placerat ut erfarna släktforskare med datorer och flera fick hjälp och tips på hur man kan gå vidare med sin forskning.

På eftermiddagen hade Gagnefs släktforskare bjudit in två lokala föreläsare.

Först ut var Ulrika Olsson som berättade om ett flertal olika händelser som skett i och runt byn Bäsna. Både sådant som framkommit under forskning och sådant som berättats genom muntlig tradition. Nästa föreläsare var Jan-Åke Dragsten som kopplade ihop skrönor men och olika historiska upplevelser man får om man går de olika vandringslederna som finns utmärkta runt om i kommunen. Totalt uppskattades besöksantalet till runt 60 personer.

Falun

Falubygdens Släktforskarförening bjöd även i år in till Öppet hus på Stadsbiblioteket i Falun.

Förutom utställning om Dalregementets historia i Dalasamlingen, tillhandahöll släktforskarföreningen forskarhjälp och visning av Falu stadsbiblioteks Dalasamling och arkiv, litteratur om Dalarna, fotosamling, Helmer Lagergrens samling med släkttavlor och gårdshandlingar plus att det fanns ett antal erfarna släktforskare på plats för att hjälpa till med släktforskningsfrågor.

DIS Bergslagen fanns på plats på alla ställen utom i Ludvika och Mora i år. Vi pratade med mpnga intresserade, visade och berättade om våra verktyg som Disgen och Disbyt och deras olika möjligheter inom släktforskningen.

Många intressanta samtal med Disgen-användare genomfördes och mycket intressant information mottogs. Vi i DIS-Bergslagen ser fram emot nästa års släktforskarvecka och fortsatt samarbete med

Släktforskarveckan i Västmanland

Vi i DIS-Bergslagen medverkade på tre av de fyra evenemangen 9-12 juli som genomfördes i Västmanland.

Sala

Veckan inleddes i Sala där Sala-Heby Släktforskare bjöd in intresserade för att få veta mer om släktforskning. Ett 50-tal intresserade kom till arrangemanget.

De fick också möjlighet att lyssna på Lennart Palm och hans föredrag *Från Gravvalvsvarligt till Dödskul del 2*. Där berättade han om högadelns gravvårdar. Lennart var tidigt historieintresserad och då främst om Sveriges stormaktstid. Han har under många år ägnat sig åt att både fotografera och dokumentera högadelns gravar. Han gav även exempel på intressanta levnadsöden.

Lindesberg

Linde Bergslags Släktforskarförening välkomnade, tillsammans med Näsby Hembygdsförening, till Frövifors Pappersbruksmuseum i Frövi den 10 juli. Där gavs släkt- och bygdeforskarhjälp samt information om föreningens verksamhet.

Frövifors Pappersbruksmuseum har flera permanenta utställningar, bl.a. gamla pappersmaskiner, förpackningshistorisk utställning mm. Det finns även ett arkiv med material från bruken, föreningar mm

Nora

Den 11 juli var det Noras tur. Man höll till i sin egen lokal, men det fanns också flera olika ställen att besöka med anknytning till släkt– och hembygdsforskning.

Västerås Släktforskarklubb hade inte något större arrangemang i år då de satsade fullt ut på Släktforskardagarna som de stod som arrangör av.

DIS-Bergslagen medverkade på alla tre ställena där vi talade om vår förening, visade våra program och kunde glädjande nog välkomna nya medlemmar till föreningen.

Medlemsträffar i Västerås

En gång i månaden under terminerna träffas DIS-medlemmar på Studieförbundet Vuxenskolan i Västerås. Där hjälper vi varandra med våra program, som inskick till Disbyt, tips och trix i Disgen, appen Släkten och släktforskarfrågor.

Vid varje tillfälle hålls också ett föredrag kring skilda ämnen. Dessutom fikar vi tillsammans och utbyter många erfarenheter.

Vi börjar kl 17.00 och håller på till 20.00. Du som medlem är välkommen att vara med hela eller delar av kvällen. Här får du hjälp med stora som små problem av erfarna DIS:are. Tveka inte, kom ner och testa. I vår kalender på hemsidan hittar du tid och plats.

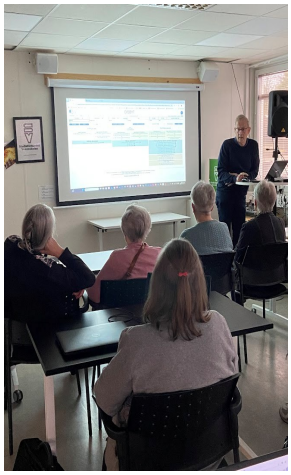

Fyra DIS-medlemmar som hjälper varandra på medlemskvällen. Föredragen denna kväll handlade om Disbyt och Håkan Johansson från styrelsen informerade.

Foto: Christina Norberg

Café Pratbubblan

Café Pratbubblan är ett digitalt möte via Zoom som vem som helst kan delta i, oavsett om du är medlem i DIS eller inte. En Pratbubbla har inget speciellt tema utan tanken med pratbubblorna är att ni som deltar skall få möjlighet att ställa frågor som vi alla som deltar hjälper till att svara på. Det är också ett tillfälle där deltagarna kan berätta eller visa något som vi andra kan lära av. Vid senaste Pratbubblan fick vi lära mer om bildhantering via AI!

Vi genomför Pratbubblan månatligt under hösten 2025. Nästa gång vi ses är den 11 november.Håll koll på vår Facebook-grupp, vår hemsida eller e-post så hittar ni hur ni ansluter till Caféet.

Hoppas ni zoomar in och deltar!

Släktforskardagarna i Västerås

Det har väl inte undgått era vetgiriga släktforskarögon att helgen den 23-24 augusti anordnades årets släktforskardagar i Västerås. Evenemanget inleddes egentligen redan på fredagen då Sveriges Släktforskarförbund hade sin stämma, i år på Västerås slott. DIS-Bergslagen representerades av tre styrelsemedlemmar.

Vi från DIS-Bergslagen, DIS och övriga regionföreningar i DIS hade en stor monter där många kom förbi för att prata medlemskap, verktyg och tjänster som vi i DIS erbjuder.

Vi anordnade också korta föredrag om olika ämnen kopplade till Disgen och våra andra verktyg och tjänster. Från DIS-Bergslagen var vi tre representanter i montern men flera av våra medlemmar deltog också som volontärer i olika roller på mässan.

Det är så roligt att få träffa er medlemmar på de olika evenemang vi medverkar på. Släktforskare har alltid något att lära av varandra.

Nästa års släktforskardagar kommer att genomföras i Borås och 2027 kommer arrangemanget att äga rum i Jönköping. Reservera redan nu tredje helgen i augusti 2026 och 2027 i din släktforskarkalender.

Foto.Peter Falck

Vi vill bli fler som engagerar oss!

En kort presentation av medlemmarna i DIS-Bergslagens valberedning

Som vår ordförande Mårten Ebers skriver i sin spalt i denna tidning, vill vi bli fler som engagerar oss på olika sätt i föreningen. Vår valberedning i DIS-Bergslagen består av Mårten Ebers, ordförande samt Christer Majtorp och Britt-Louise Hoberg. Dom arbetar intensivt för att hitta personer som vill hjälpa till i vår förening. Här får du en presentation av Christer och Britt-Louise. Mårten presenterar sig i sin inledande spalt.

Britt-Louise Hoberg, Degerfors

Jag kom i kontakt med släktforskning redan år 1952. Vårt hem fick då besök av en släkting från Uppsala som hade gjort research på våra rötter genom Uppsala landsarkiv. Han ville följa upp nuvarande ättlingar i släktleden. Hans pensionsålder hade gett honom tid att utföra släktforskning. Då fanns inget datorprogram att tillgå, ej heller gick det att genomföra kortavläsning, utan han var tvungen att söka upp landsarkivet.

Min syster blev inspirerad och beställde microkort via landsarkivet och jag kom också i gång med släktforskningen genom att jag använde hennes microkort och släktingens från Uppsala research. Vi har mycket att tacka den svenska kyrkan för som gjort en fantastisk anteckning på dop, konfirmation, vigsel. död och husförhörslängder. En mycket viktig dokumentation tillsammans med annat arkivmaterial.

DIS programmerare gör ett fantastiskt arbete för att vi släktforskare skall kunna hålla igång vår släktforskning. Jag ser fram emot att kunna använda militära rullorna och bouppteckningsarna samt tolkningen via AI av äldre handskrift. Dessutom bör kommas ihåg den stora framgången med DNA. Genom ett DNA hittade jag en halvkusin till mig.

Släktforskning är en bra aktivitet för oss äldre att ha sysselsättning, stimulera hjärncellerna och förstå vår bakgrund samt få kontakt med andra släktforskare.

Christer Majtorp, Tibro

Släktforskningen för min del startade i början av 00-talet då jag följde med min moster och morbror till Landsarkivet i Göteborg och fick lära mig hur man hittade i bland annat husförhörslängder och födelse- och dödböcker.

Framförallt tittade vi på böcker från socknar i södra Skaraborgs län. Dom hade dokumenterat sin forskning i Disgen 8, så det var naturligt för mig att gå med i DIS och skaffa programmet. Fick ju på så sätt en rivstart och givetvis fick jag en kopia på deras databas att starta med.

Databasen har sedan dess blivit 20-fallt större, vilket till stor del beror på att jag forskat brett i släkten för att försöka hitta så många dna-matcher som möjligt. Detta har gått bra men givetvis finns det massor kvar att göra.

För närvarande har jag lagt detta åt sidan och börjat fokusera på att forska på historien om vår gård, vilka som ägt den och hur de levt här på hemmanet. Spännande att hålla på med något som innehåller både person- och fastighetsforskning från början av 1600-talet med en stor dos av svensk historia.
När det gäller styrelsen så tycker jag att det är viktigt att vi strävar efter en styrelse som har en ändamålsenlig sammansättning och att den sammantagna kompetensen i styrelsen är bred och täcker in det som behövs för att ta till vara våra medlemmars önskningar och behov rörande släktforskningen idag och i framtiden. Dessutom är det viktigt med bra geografisk spridning, mångfald och en jämn könsfördelning.

Själv har varit med i DIS Bergslagens styrelse i 6-7 år och även pysslat en del med kartor i Disgen.

Nytt ortsombud i Ludvika

Kort presentation av Kerstin Lindén

Jag bor sedan snart 33 år tillbaka i Ludvika, men är född och uppvuxen i Småland. Jag har startat släktforska två gånger.

Den första gången jag började släktforska var när jag gick i åttan och hade valt släktforskning i ”Fritt valt arbete”. Under kursens gång besökte vi Tranås bibliotek och jag hade turen att läraren snubblade över min farfars familj. Hon fick raskt fram information som varken min far eller hans syskon kände till.

Jag tyckte det verkade jättespännande, men tyckte att det kändes besvärligt och krångligt att beställa hem material från arkiven. Så det blev inte något fortsatt forskande.

Mitt andra försök att släktforska skedde nästan 40 år senare under starten av semestern 2018. Det var en trädgårdsvän, som även är släktforskare, som talade om för mig att nu var det gratis att använda arkiven på Riksarkivet.

Jag tog mina gamla gulnade sidor med anteckningar och Börje Furtenbachs till altanen, och med hjälp av en surfplatta och länk till Digitala forskarsalen satte jag igång liggandes på trädgårdssoffan.

Åh, vad spännande det var! Jag tappade helt bort tid och rum och tog skärmdump efter skärmdump på min platta när jag ivrigt hoppade runt mellan sidorna.

När jag talade om för mina föräldrar vad jag höll på med, berättade de att en av min fars kusiner, som bor i Linköping, hade släktforskat. Jag kontaktade honom och fick då veta att det fanns ett utmärkt program som hette Disgen där jag kunde samla min information digitalt. Dessutom kunde jag få hans databas som start.

Jag kom snabbt in i Disgen med hans hjälp och kunde raskt knappa in informationen från mina skärmdumpar, samt slänga alla pappersanteckningar i papperskorgen.

Min släktforskning har tagit mig till torp, soldattorp, backstugor och gårdar i byar i Småland som jag aldrig hade hört talas om. Genom en soldat i Västergötland har jag tågat med Älvsborgs regemente runt om i Europa under Napoleonkrigen, ända ner till Leipzig, upp till Danmark, ner till gränsen till Frankrike och tillbaka upp i Sverige och in i Norge. Jag har hoppat med smeder mellan bruken i Värmland och följt pigor och drängar som har bytt tjänst varje år. Jag har läst i domböckernas protokoll om lönskalägen, läst legohjonsstadgarna och barnamordsplakatet. Och jag har (fysiskt) besökt gamla kyrkor där mina prästanor har stått och domderat.

Just nu håller jag på att forska om bergsmän på Värmlandsberg under 1600-1750 och har med nöje besökt gruvhål (inte direkt min tidigare favoritsyssla).

Svensk historia, tillsammans med släkthistoria, har blivit så intressant att jag nu har gått ner i arbetstid och har måndagar som ”min” tid. Dessutom ville jag ha tid att umgås med andra (nördar) med samma intresse och även hjälpa andra att komma igång med sin släktforskning och dokumentera digitalt. Därför har jag erbjudit mig att hjälpa till i DIS-Bergslagen som ortsombud i Ludvika med omnejd och startade i början av oktober.

Välkomna att kontakta mig!

Redaktörens ord

Som vår ordförande skriver i sin spalt i början av denna tidning så kommer Disponibelt att skickas ut digitalt från och med detta nummer. Vi hoppas på detta sätt spara pengar till andra aktiviteter som ska komma er alla till del på olika sätt. Samtidigt vill vi givetvis att ni som läsare ska fortsätta läsa tidningen och tycka att det finns intressant information i den.

I detta nummer har vi fått in bidrag till artiklar från fyra av våra medlemmar. Det är vi så glada för.

Har du också en historia du skulle kunna tänka dig att dela oss? Du kanske har hittat något spännande eller utmanande i din forskning, du kanske vet hur man kan redigera foton på ett enkelt sätt eller något annat som våra medlemmar kan tycka är trevligt eller lärorikt. Vi kan hjälpa varandra att bli ännu bättre på att använda våra program, släktforska eller gårdsforska t ex.

Du behöver inte skriva artikeln själv om du inte vill. Ge mig bara lite material så kan vi tillsammans skriva ihop en artikel. Jag vet att det uppskattas mycket av våra läsare.

Jag ser fram emot att få spännande berättelser till nästa nummer!

Tveka inte att höra av dig till mig på mailadress redaktor@dis-bergslagen.se.

Varför är det viktigt att ta backup på din släktforskning?

Text: Ingvar Edin

Släktforskning är ett tidskrävande och engagerande arbete. Många lägger ner år på att samla in uppgifter, bygga släktträd, digitalisera foton och dokumentera berättelser. All denna information är ofta ovärderlig – inte bara för dig själv, utan också för framtida generationer. Därför är det avgörande att skydda ditt arbete genom regelbundna säkerhetskopior.

Utan backup riskerar du att förlora allt vid ett datorhaveri, virusangrepp, programfel eller om hårddisken helt enkelt går sönder. Det kan också handla om mänskliga misstag, där filer råkar raderas eller ändras på fel sätt. Att återskapa många års forskning är i praktiken omöjligt.

En backup fungerar som en försäkring. Med en säkerhetskopia kan du enkelt återställa materialet och fortsätta där du slutade. Det är klokt att spara backupen på flera platser – exempelvis på en extern hårddisk och i en molntjänst – så att du är skyddad även om en olycka inträffar i hemmet.

Genom att ta backup skyddar du inte bara ditt arbete, utan bevarar också ditt släktarv för kommande generationer. Det är en liten ansträngning som kan göra en avgörande skillnad i framtiden.

Använder du DISGEN tar du säkerhetskopia så här: Klicka på Arkiv - Säkerhetskopiering – Skapa säkerhetskopia.

Nya medlemmar sedan föregående Disponibelt

Mnr	Namn	Ort	Mnr	Namn	Ort
33999	Rolf Lusth	SÖRBERGE	4047	Lars Ungerswen	BORLÄNGE
62674	Helen Johansson	BORLÄNGE	62946	Helene Jentzen	SLOTTSBRON
62718	Ragnhild Victorin	ARBOGA	62925	Berit Abrahamsson	VÄSTERFÄR-NEBO
62690	Sven Engström	TORSBY	62934	Michael Eriksson	SALA
62664	Ingbritt Viklund	KARLSTAD	62937	Nichelle Johansson	ÖREBRO
62700	Jan Olof Erling	VÄSTERÅS	62827	Torbjörn Wedholm	VÄSTERÅS
4621	Christer Gustavsson	KLOCKRIKE	29567	Britt-Louise Hoberg	DEGERFORS
62741	Lena Bro	KARLSTAD	62850	Anders Hofstedt	KIL
62732	Sofia Ruus	VÄSTERÅS	62917	Sven Persson	GUSSELBY
62749	Niklas Dahl	ÖREBRO	62886	Susanne Gustafsson	ESKILSTUNA
62776	Per-Erik Frid	BORLÄNGE	62859	Eva Nolan	KVICKSUND
62785	Nils Forsman	VÄSTERÅS	62870	Karin Näselius	STRÄNGNÄS
62816	Berit Persson	SKULTUNA	62965	John Olausson	MARIEFRED
62935	Yvonne Häggblad Olsson	ENKÖPING	62854	Lilian Gunnarsson	LEKSAND
62866	Anna Egebäck	ARBOGA	62855	Bengt-Åke Gunnarsson	LEKSAND
62956	Elisabeth Björkman	KARLSTAD	62861	Catarina Hidén	KARLSTAD
62877	Kerstin Vikman	TORSBY	62882	Ulla-Li Dimberg	SURAHAMMAR
62864	Lars-Erik Ericsson	VÄSTERÅS	62880	Kristina Iderbring	VÄSTERÅS
62880	Lotta Kihlberg	VÄSTERÅS	62872	Ingmarie Lundén	VÄSTERÅS
62883	Per Nyström	VÄSTERÅS	62881	Anna Wikström	VÄSTERÅS
62873	Urban Öhlén	VÄSTERÅS	62878	Linnéa Förnegård	ÖREBRO
7358	Ingvar Edin	ESKILSTUNA	62980	Gunnel Hedlund	ESKILSTUNA
62984	Björn Enbom		63003	Margareta Florén	AVESTA
62988	Gunnar Landén	ARBOGA	62973	Eva Johansson	SKULTUNA
63018	Catharina Meyer	VÄSTERÅS			

Ni är alla hjärtligt välkomna till DIS-Bergslagen!

Gå gärna in på vår hemsida www.dis-bergslagen.se eller på vår Facebook-sida för att se vad som händer i vår förening.

Flyttar du eller byter mailadress kan du enkelt ändra detta genom att gå in på DIS hemsida, www.dis.se/sjalvservice-medlemmar. Vill du hellre maila kansliet, skicka ett mail till dis@dis.se. Du kan också ringa kansliet på telefon 013-14 90 43.

Kallelse till höstmöte DIS-Bergslagen söndagen den 23 november 2025 kl 18.00 via Zoom

Vid höstmötet kommer följande punkter behandlas:

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet
2. Val av två personer, tillika rösträknare, att jämte ordförande, justera protokollet
3. Fråga om mötet är behörigen utlyst
4. Fastställande av föredragningslista
5. Styrelsens förslag till budget för 2025
6. Övriga frågor

Föredrag efter höstmötet—Appen Släkten

Efter mötet kommer Magnus Hellblom från DIS-Syd att berätta om appen Släkten, hur du använder den och vilka fördelar det finns med att använda appen.

Höstmötet kommer att hållas digitalt via Zoom för att alla medlemmar ska ha möjlighet att delta.

Vänligen meddela ditt intresse att delta **senast 20 november 2025** till **Bengt Salander** (kassor@dis-bergslagen.se). Medlem måste i sin intresseanmälan ange hela sitt namn, bostadsort, e-postadress och om möjligt medlemsnummer. Dessa uppgifter används för att skicka inloggningsuppgifter. Information om hur du anmäler dig till mötet kommer också att finnas på vår hemsida.

Du som anmält ditt intresse kommer i god tid innan mötet att få information om hur du ansluter dig samt hur du ställer frågor, röstar osv under mötet Vi ber dig därför att kontrollera att du har rätt mailadress angiven.

Observera att deltagande måste anmälas i förväg. Om du inte har Zoom-klienten går det också bra att bara klicka på länken som skickas innan mötet och använda din vanliga webbläsare. Annars kanske du kan delta tillsammans med en annan medlem.